

РОВОЧИЙ НАРОД

орган української соціал-демократії в Канаді.
 Виходить що тижня
 В Вінніпегу, Ман. (Канада), під ч. 144 Higgins Ave.
 Редактор і адміністратор Ів. Навізовський.
 Передплата вносить \$2.00 на рік, за границю так само.

"ROBOTCHYJ NAROD" (THE WORKING PEOPLE).

THE OFFICIAL ORGAN OF THE
 UKRAINIAN SOCIAL DEMOCRATIC FEDERATION.
 (Affiliated with the S. D. Party of Canada).
 THE ONLY UKRAINIAN SOCIALIST PAPER IN NORTH AMERICA
 Published weekly by
 THE "ROBOTCHYJ NAROD" ASSOCIATION
 at 144 Higgins Ave. Winnipeg, Man.
 J. NAWIZOWSKY, EDITOR AND MANAGER.
 Subscription \$2.00 a year.

Address: Адресуйте:—
"ROBOTCHYJ NAROD"
 Box 3542 (Sta. B.) Winnipeg, Man. Can
 Редакція за оголошення не відповідає.

Тепер вони вже народні.

Вилуцивши „Канаду“, консервативні — безпартійники пишуть у своїм „Укр. Гол.“ ось що:
 „Ми признаємо, що „Канада“ є потрібна, хочби на се, щоб конфронтувати „Канадійського Фермера“ і се мабуть одинока та ясна ціль, що яку так неясно говорити ся.

„З появою „Канади“ никнуть (?) всі дотеперішні брехливі поголоски, що будьто „У. Г.“ є на услугах консервативної партії і тепер робота буде успішніша чим перше“.

Хто не знає закулісового життя тої вінніпегської „інтелігенції“ що гуртуєть ся коло „У. Г.“, то той може повірити присягам редакторів сеї газети, що „У. Г.“ не є на услугах консервативів, що се є якась „народна“ газета, для оборони „народних“ інтересів Українців в Канаді і поза Канадою.

У Вінніпегу є гурток людей, котрих дуже обходить „просвіта і спасеня України“. І з поміж сих патріотів час від часу консервати і ліберали рекрутують собі партійних посіпаків: організаторів, інспекторів, редакторів і т. д., а ті, що цю посади не мають, ті звуть себе „безпартійними“ і, не знаючи котра ще з партій їх вирентує, чи консерва, чи ліберали — „боронять“ Україну, бо сим не наразити жадної буржуазної партії. Сі люди мають честь спосібну міститись так, як виск. Приміром теперішній редактор „У. Г.“ п. Кудрик, одного разу „вирентував“ ся редагувати ліберального „К. Ф.“ і тоді, як „щирий“ ліберал, кричав проти „Україна“, а перед вирентуванєм і по вирентуваню знов ту нещасну Україну боронить! Сими днями „радикал“ і безпартійник п. Слюзар вирентував ся тепер консерватам редагувати „Канаду“.

Але на всіх нема посади, тому решта жиє частиною з власного бізнесу, частиною з охляпів, особливо виборчих; головною ж квартирою сеї банди є „У. Г.“ Вилуцивши отверто консервативну „Канаду“, сі люди, пишуть, що тепер маєте вже консервативний орган, а „У. Г.“ рахуйте... але чим? „Народним“?

Що то значить „народним“? Таж ми всі наріди. Хитро свою морду маскує „У. Г.“, Але як вони посяють оголошеня від консервативного уряду, що містять в „У. Г.“? Як пояснять те, що віддали „Канаді“ свої адреси, дали поперта консервативній отруї? Народні постуупці! Та що це є поганшого від консерви?

Крик в справі двох-мовних шкіл, що так ширять „У. Г.“, „К. Р.“, „Канада“ і „Новини“, се є виборчий клич консервативної партії!

Вони за Україною розпинають ся! Який програм має „У. Г.“? Де його політична платформа? Лише старе бляєне, „просвічується, організується! Се народови мало. Ми жадаємо політичної праці, увільнення економічного не в бог-знаколийшій Україні, але нині тут у Канаді!

„Український Голос“ заявляє, що тепер, як дав нам „Канаду“, то його визнають „народним“.

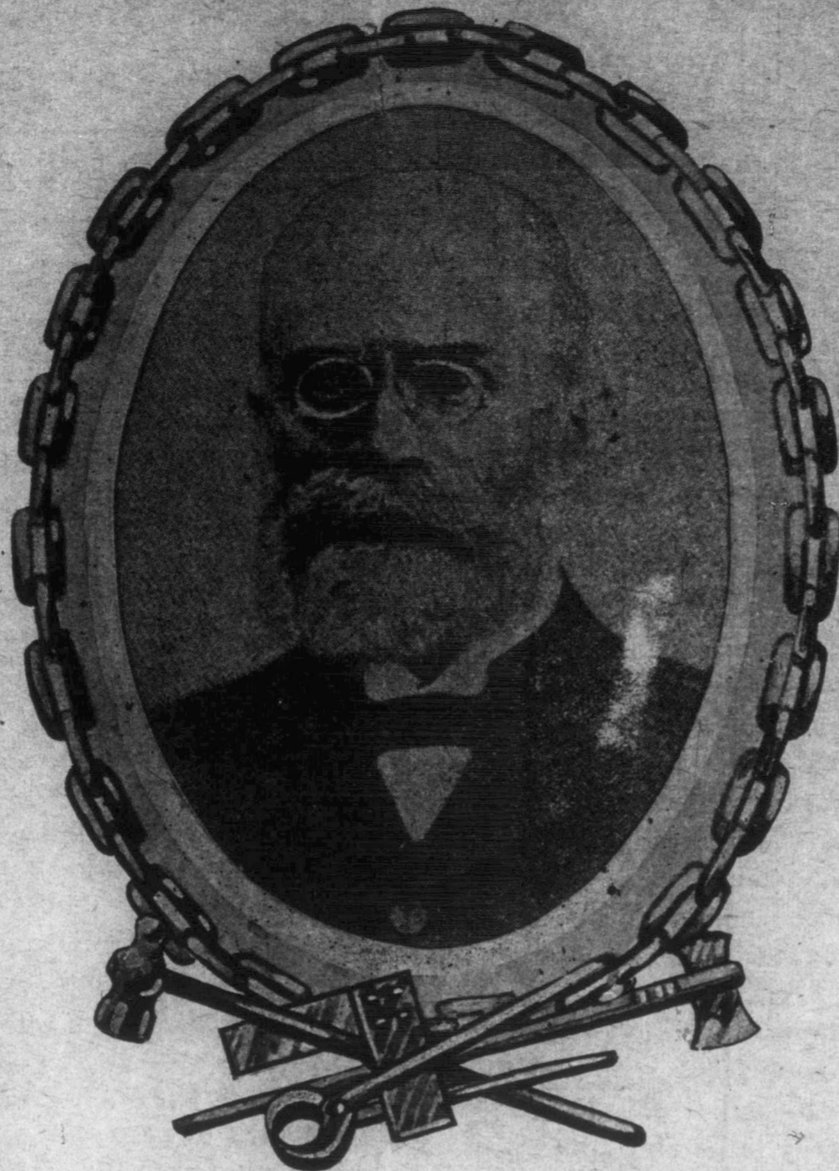
Візьміть до рук обі сеї газети, яка між ними ріжниця? Тут і там, і в „У. Г.“ і в „Канаді“ крик про ваганах лібералами руських учителів, хвала консерві за руські читанки та Брендон, тут і там вівкає за Україною, тут і там консервативні оголошеня.

І в „У. Г.“ і в „Канаді“ фігурують головними уділовцями і керманічами консервативні агенти аля Стефаніки...

Друкують ся обидва сі близнятки на одній машині, лиш не одна ім доля має судитись, бо „У. Г.“ коштує \$2, а така сама „Канада“ \$1 на рік і ідуть до тих самих

передплатників. Отже наші шпаровиті люди мають тепер подумати, що їм робити коли в обох зміст один. Чи-ж се не є переливане вина нового в міхи старі?!

М. Павликови.

Надходє день, день визволу і слави
 Зоря його горить кривавим вже огнем —
 Брати! Не кадайте на швороти справи,
 У душу не пустіть невїри сподарем.

Царі-кати, царі-буржуазія
 Цей чують, бачуть час, іднають ся на нас.
 І хилить ся рабів похила шия,
 І деспотичний трон міцнішає на час.

Але на час!.. бо наша праця встане.
 Як зерно те, що в ґрунті проросло,
 І людским душманам у вічі грізно гляне,
 І загада, щоб їх на світлі не було!

Від краю в край по нашій батьківщині,
 Мов мшара, виїде люд з халуи та вбогих хат,
 І підемо ми всі, і сліду на Україні
 Не кинемо, де був огидливий нам царат!

Ми волю випустим, розчиним каземати,
 В рутині ляже все від нашої руки —
 І тюрми, і двірці! Катам відмірим плати —
 За ними вже давно існу дилась така!

До купи люд знесе потрошені кайдави.
 І скидаємо в них на спогад всім вікам
 Страшну піраміду, вона за нами стане,
 Щоб свідчити, що більш не бути вже царям!

І хоч не стане нас, і хоч імення наше
 Забудеть ся, загубеть ся у протязі часів,
 Але та воля, воленька розкаже,
 Про невідомих тах, незнаємих борців.

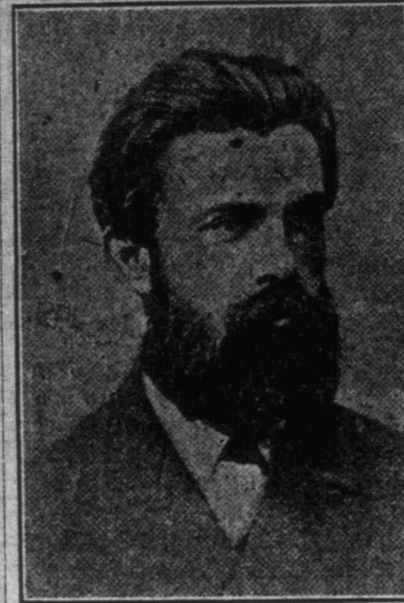
П. Крат.

Творці нашого відродження.

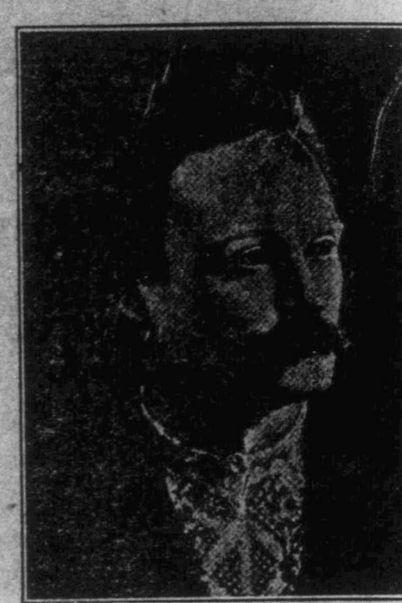
Скасували панщину, дали народови волю, тай пустили його темного і безпросвітного, щоби будував собі цастя як знає. Не було нікого, щоби тим народом заопікував ся, щоби показав йому, як він має жити серед тих нових обетавив. Було трохи інтелігенції, але вона сама мало розуміла, не знала, що тому хлопови поради-ти, куда його повести. Настало по короткій радості — розчарованє, так у хлопів, як і в інтелігенції. Хлопа присіли податки, пішли процеси з панами за ліси і пасовиска. Процеси наріди програв, попадав в розпуку. Інтелігенція кинула ся була до роботи, але не знала як до того брати ся. Успіхів не було, настало розчарованє. Почали тоді оглядати ся на Росію; може відти прийде поміч. Так огорнуло інтелігенцію москвофільство. Молоде покоління почало під впливом творів Шевченка правертати ся назад до народу. Паначі почали носити козацькі кабати, співали народні пісні, розчитували ся в історії. Між старими і молодими почала ся сварка, якими бук-

вами писати, але народови з того ніякого хісна не було. На нужду нашого хлопа мали такий погляд: мужик лїнвий і піяк, якби перестав пити і зачав робити, то йому добрє поводито ся. І так винайшли лїк на біду: моли ся, трезви ся, працюй і щадй. Такий погляд був злий, а походив з того, що інтелігенція не знала дійсної причини хлопецької біди. Не виділа, що того хлопа обдирають ріжні свої і чужі павки, що використовують його темноту і дурь, що ся влізе.

На закордонній Україні почав ся тоді між інтелігенцією рух, який мав на цілі зблизити інтелігенцію до хлопа, навчити хлопа письма і ширвати до боротьби з царським і панським гнетом.

Михайло Драгоманів.

Іван Франко.

Між тими молодими Українцями був і Михайло Драгоманів, що займав ся наукою, а при тім був горячим народолюбцем. Він звернув увагу на Галичину, приглядав ся до відносин, які тут панували і старав ся вїйти в зносини з галицькою молодіжкою. Звернув ся до академіків, які видавали кацанську тоді газетку „Друг“. Між сими академіками був Михайло Павлик і Франко. Сим академікам порадив він, щоби перестали писати незрозумілою нікому мовою, щоби більше вчили ся, пізнавали свій нарід, а відтак прийшли йому з номочію. До сеї думки приєднав Драгоманів Павлика і Франка і від сего часу стали вони приятелями. Драгоманів опікував ся ними, як батько, показував їм, що і як мають ся вчити, що мають робити, щоби їх робота виїшла на користь народови. Але приятель з Драгомановим спровадили на Павлика і Франка переслідуванє з боку уряду і своїх таки людей. Тоді ширив ся в західній Европі соціалїзм, який ставив собі за мету відобрати фабрики і землю в богачів, а дати їх всім працюючим людям і так зрівнати всіх людей, знести визиск. Австрійський уряд страх бояв ся соціалїзму. Австрія і до нині є дуже консервативна, а тоді вона остро переслідувала всі нові думки, бо думала, що вони загрожують державі.

Павлика і Франка посадили в тюрму. Наша інтелігенція не лише не обстала за ними, але ще й підоджувала проти них. Коли скінчили ся переслідуваня, почали Павлик з Франком дальше працювати, видавали книжки і газети, приєднували дюдй до своїх думок, а як вже тих людей досить до них пристало, заложили в 90 р. минулого столїтя радикальну партію. Та партія покляла собі за мету зднати всіх руських хлопів до боротьби проти всякого визиску і змагати до того, щоби вся земля перейшла в руки хлопів. До сего далека і тяжка дорога і не зараз се збуде ся. Але, щоби прийти до колїсь той час, треба роботою своєю приготувати ґрунт до того. Змагаючи тої цілі, партія звернула свою роботу передовсім на поправленє долї хлопів. Заняла ся їх організацією, виступила проти темноти яку піддержували і піддержують до тепер ті, що хотять нарід визискувати.

По утвореню сеї партії Драгоманів, що жив тоді вже в Болгарії, бо мусїв втікати з Росії перед царськими посіпаками, кинув ся з молодечим запалом до праці в газетах радикальної партії. Праця Драгоманова, Павлика і Франка в сеї партії розбудила у нас новий політичний рух. Радикальна партія перша щиро заняла ся долею хлопів і примусила і других до роботи для народу.

Незадовго по основаню радикальної партії умер Драгоманів (1895 р.) Але хоч не стало великого учителя, його ученики не кидали праці. Франко побіч того займав ся ще науковою працею, написав багато цінних творів, писав при тім чудові поезії. Павлик лишив ся при праці в партії і до нині є її ідейним провідником.

Нині оба сі творці нашого відродження, хорі, знеможєні старці. У інших народів жили би они в славі і достатках, у нас инакше. Оба борять ся з бідою.

Могло двох людей жертвувати мільонам своє життя, свою працю і силу, могли зречи ся власного щастя, щоби лиш дати цастя мільонам свого народу — тож скілько лекше тим мільонам забезпечити спокійну старість двом своїм добродїям.

Не варт той нарід жити, що не вмїє шанувати своїх великих людей.

Зробім отже покл час то, що до нас належить, щоби на нас не впав такий засуд.

„Гр. Гол.“

Боро

Робітники хочуть
 Капіталісти хочуть п.

Робітники хочуть
 ти хочуть, аби робітн.

Робітники хочуть
 адорових робітень. Ка

ків у тіні, темні, по

Робітники жадаю

лїти, противні тому, с

пі.

Робітники хочуть

стрінуть їх при праці

ски для них важніи.

Робітники хочуть

Капіталісти хочуть б

дію безробітних, бо в

збивають заробітну ц

Робітники хочуть

ре вихованє. Капітал

в фабриках, робітних

що чим старі.

Робітники хочуть

тників. Капіталісти з

д інтересі робочої кл

Робітники хочуть

Капіталісти старают

Робітники орган

італісти організуют

Робітники помаг

італісти відповідаю

стами.

Отсе становить

ства.

У сїй війні капіт

робітників не нав

Вони вживають

закони прихильні ка

Вони вживають

так як треба капітал

Вони вживають

ка.

Вони можуть се

бирають посланих їх

Консерватисти і

ті.

А одначе робітн

ті підчас виборів і в

ство з все по сторон

бідних.

А прецінь се не

тати робітничі закон

слів і судів, котріб

кіб були зобовязані

організації.

Як зорганізуєт

може скоренню нап

Раз зачнуть гол

ють, а всею піде ім

Як дістануть у

то не буде ім тяжко

дини праці, лїпші

на, працю до безр

те, чого ім потрібн

Все те можуть

цяти клясу панів.

від капіталістів і о

І доти не дійде

перебере на свою

ки весь витвір пра

власностею, поки

Отсе є ціля соці

старість ся здійє

Се дуже важн

пізнати соціаліст

завдог соціалісти

приходах і в його

3 жит

Коби лише до

лишаючи-своє род

халб, мясо та ріжн

цувств ся в дорог

гомстеді. Чи було

Кождий, що діста

льського дїлача в

злакомивши ся на

бо і тут канадійс

старокраєві павки

Лєсовий фарм

голоду, лишав сво

їде на ру сот міль

кий цент, вертає

ти. Але чиї тут й